

תפ"ח 32836/01/14 - מדינת ישראל נגד פלוני, אלמוני, פלמוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 נובמבר 2015

תפ"ח 32836-01-14 מדינת ישראל
נ' פלוני (עציר) ואח'

לפני:

כב' השופטת, סגנית נשיא רות לורך, אב"ד כב' השופט צבי
דותן כב' השופטת עירית וינברג-נוטוביץ

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. פלוני (עציר)

הנאשמים

2. אלמוני

3. פלמוני

<#2#

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ליאת פלג

ב"כ הנאשם 1 עו"ד ליכטמן

ב"כ הנאשם 2 עו"ד בן נון

ב"כ הנאשם 3 עו"ד גיורא זילברשטיין

עו"ד ורד אנוך - ב"כ משפחת המנוח

הנאשם 1 הובא על ידי שב"ס

נאשמים 2-3 התייצבו

פסק-דין

רקע

1. נאור אטיאס ז"ל (להלן: "נאור"), נער אהוב על-ידי משפחתו וחבריו, היה כבן 16 שנים בלבד ביום 4.1.2014, עת נגדעו חייו כתוצאה מדקירות סכין שחדרה בין היתר לליבו.

עמוד 1

2. ביום 16.1.2014 הוגש לבית-משפט זה, בשבתו כבית-משפט לנוער, כתב-אישום כנגד שלושת הנאשמים. הנאשם 1 היה אז כבן 16.5, ואילו הנאשמים 2-3 היו כבני 15.5 שנים. כתב-האישום ייחס לנאשם 1 ביצוע עבירת רצח, בגין גרימת מותו של נאור באמצעות שלוש דקירות סכין. לנאשמים 2 ו-3 יוחסה עבירת חבלה בכוונה מחמירה בצוותא חדא, בגין הכאתם של נאור ושל שני קטינים נוספים באמצעות מוטות קשיחים. ברקע לביצוע המעשים, ויכוח שפרץ שעות ספורות קודם לכן בין הנאשם 2 ובין קטין אחר, חברו של נאור, על כך ש"התחיל" עם חברתו.

3. בטרם החלה שמיעת הראיות, ביום 27.10.2014, הודיעו המאשימה וב"כ **הנאשמים 2 ו-3** כי הגיעו להסדר טיעון, במסגרתו הופרד עניינם של נאשמים אלה מעניינו של הנאשם 1, והם הודו בעובדות כתב-אישום מתוקן, המייחס להם ביצוע עבירה של **ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא חדא**, לפי סעיפים 333 ו-335 (א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), ובשילוב עם סעיפים 25 ו-29(ב) לחוק.

4. לאחר מסירת תשובתו של הנאשם 1 לאישום, התרכזה המחלוקת בעניינו בשאלה האם מעשה ההמתה שבוצע על-ידו בא בגדר עבירת הרצח או עבירת ההריגה. ראיות הצדדים הנוגעות למחלוקת זו נשמעו במלואן לאורך מספר ישיבות. הוגשו סיכומים, ולאחר דיון בו נשמעו הערות בית-המשפט, הודיעו הצדדים ביום 25.5.2015 כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הודה **הנאשם 1** בעובדות כתב-אישום מתוקן המייחס לו עבירת **הריגה**, לפי סעיף 298 לחוק.

5. הסדרי הטיעון בעניינם של הנאשמים לא כללו הסכמות לעניין העונש שיוטל עליהם. במסגרת הטיעונים לעונש בתיק זה שמענו מספר עדי אופי, עיינו במסמכים שהוגשו כראיות לעונש, וקראנו בעין את תסקירי שירות המבחן ותסקיר קורבן העבירה. כן שמענו את טענות המאשימה והסנגורים ביחס לעונש ההולם את המעשים, ועיינו בפסקי-הדין שהגישו לתמיכה בעתירתם העונשית. כעת הגיעה העת לגזור את דינם של הנאשמים.

עובדות כתב-האישום המתוקן בו הודו הנאשמים

6. בתאריך 3.1.2014, בשעה 22:00 או בסמוך לכך, שהו הנאשמים 2 ו-3 וקטינים נוספים בגינה ציבורית בעיר פתח-תקווה. בשלב מסוים התגלע ויכוח בין הנאשם 2 לבין **נ.ב.**, קטינה שהייתה באותה העת חברתו. בשל הויכוח עזבה **נ.ב.** את הגינה עם חברתה. בסמוך לכך עזבו אף הנאשמים 2 ו-3 את הגינה.

7. לאחר זמן מה, שבה **נ.ב.** אל הגינה. באותה העת שהו בגינה מספר קטינים, ביניהם נאור. בסמוך לאחר הגעתה לגינה, התקשר הנאשם 2 אל **נ.ב.** ושאל אותה למעשיה. **נ.ב.** השיבה כי היא "נמצאת בגינה עם ידידים שלה". מאחר ותשובתה לא מצאה חן בעיני הנאשם 2, החליט לסור בעצמו אל הגינה, יחד עם הנאשם 3.

בסמוך קודם להגעתם לגינה הצטיידו נאשמים 2 ו-3 במוטות קשיחים, באורך של כ-50 ס"מ, אותם מצאו בסמוך (להלן: "**המוטות**").

8. בהגיעם אל הגינה, הורה נאשם 2 לנ.ב לעזוב את המקום ולפנות לביתה. נ.ב סירבה ובין השניים התפתח ויכוח. י.א, אחד הקטינים אשר שהה בגינה, התערב ודרש מנאשם 2 להניח לנ.ב לנפשה. בין י.א לבין הנאשם 2 התפתח דין ודברים בעניין זה. לאחר מכן עזבה נ.ב את הגינה.
9. בסמוך לאחר מכן, עזבו גם י.א וחבריו את הגינה. בדרכם, פגשו קטין נוסף המוכר להם, שהציע לערוך "סולחה" בין המעורבים. לאור זאת, חזרו י.א וחבריו אל הגינה, ופגשו שוב את הנאשמים 2 ו-3. נאשם 2 לחץ את ידו של י.א, ועזב את המקום עם חבריו.
10. בשעה 1:28 לפנות בוקר, בעודם בגינה, התקשר נאשם 2 מספר פעמים לנאשם 1, עימו יש לו היכרות מוקדמת, וזאת על מנת לבקש מהנאשם 1 שיסייע לו לרדוף אחרי י.א וחבריו ולתקוף אותם. באותה העת שהה הנאשם 1 עם חברו, בסמוך לביתו של החבר, כשהוא מצויד בסכין בעלת להב מתקפל, שאורכו כ-10 ס"מ (להלן: "הסכין"), אותה נשא בכיסו.
11. מיד לאחר השיחה, ובמטרה למלא אחר בקשתו של הנאשם 2, יצאו נאשם 1 והחבר לעבר הגינה ברכב השייך לאמו של החבר, כאשר החבר נוהג ללא רישיון נהיגה. אל השניים הצטרף חבר נוסף. דקות ספורות לאחר מכן הגיעו השלושה אל הגינה, שם פגשו בנאשמים 2 ו-3.
12. בעת שהמתינו נאשמים 2 ו-3 להגעתו של הנאשם 1, שהו בגינה מספר קטינים אשר ברשותם אופניים חשמליים. נאשם 2 פנה לשניים מהם וביקש מהם לצאת בעקבות י.א וחבריו, ולדווח לו לאיזה כיוון הלכו והיכן הם נמצאים, והשניים עשו כן.
- מיד לאחר מכן, פנו הנאשמים 2 ו-3 שוב לשניים מהקטינים בעלי האופניים, וביקשו מהם כי יסיעו אותם על האופניים לעבר מקום המצאם של י.א וחבריו. השניים הסכימו.
13. נאשמים 2 ו-3 עלו על האופניים בהם נהגו השניים, כאשר הם מצוידים במוטות, ונסעו אל עבר כיכר בצומת הרחובות שטמפפר וירקונים, כשמיד אחריהם בהליכה מהירה צעדו גם הנאשם 1 ושני חבריו. כל זאת, במטרה להשיג את י.א וחבריו ולחבול בהם.
14. במהלך נסיעתם על האופניים אל עבר הכיכר, הבחין נאשם 2 ב-א.ח, אחד הקטינים הנמנה על חבריו של י.א, והכה אותו באמצעות המוט שאחז בידו. בתגובה, נטל א.ח את המוט מידיו של הנאשם 2, משך אותו מן האופניים, הכה אותו, ונמלט מהמקום כשהוא משליך את המוט מידיו.
15. לאחר מכן, שב נאשם 2 וחבר לנאשמים 1 ו-3 בסמוך לכיכר. הנאשמים התקדמו בריצה לעבר רחוב ירקונים כשהם מחפשים אחר א.ח, י.א וחבריהם.

16. הנאשמים השיגו במרוצתם את נאור וקטין נוסף, והחלו לתקוף אותם. נאשם 3 היכה את הקטין הנוסף בראשו באמצעות המקל שאחז בידו.
- הנאשם 2 אחז את נאור בחוזקה בצווארו, תוך שהוא קורא לעברו- "איפה החבר שלך". מיד לאחר מכן, הכה נאשם 3 את נאור באמצעות המוט שאחז בידו, ואילו נאשם 1 בעט בנאור באמצעות ברכיו. כתוצאה מהמהלומות שספג, התכופף נאור מטה באופן שפלג גופו העליון מוטה קדימה.
17. בשלב זה, שלף הנאשם 1 את הסכין מכיסו, פתח אותה ונעץ אותה בעוצמה בגופו של נאור פעמיים: בחזהו השמאלי ובבטנו. מיד לאחר מכן, דקר נאשם 1 את נאור דקירה נוספת בעכוזו. כל זאת עשה נאשם 1 מבלי שקדמה לכך כל התגרות מצידו של נאור בתכופף למעשים.
18. מיד לאחר מכן, נמלטו הנאשמים מן המקום בריצה.
19. כתוצאה ממעשיו של נאשם 1 נגרמו לנאור פצע דקירה באורך של כ-8.5 ס"מ בחזה, אשר חדר אל החדר השמאלי של הלב; פצע דקירה בבטן מימין, באורך כ-8.5 ס"מ, אשר חדר דרך שרירי דופן הבטן ודרך המעי הדק; ופצע דקירה בעכוז משמאל, באורך 6 ס"מ.
20. נאור איבד את הכרתו במקום, ופונה לבית-החולים, שם נקבע מותו. מותו נגרם כתוצאה מהלם תת נפחי בעקבות פצע הדקירה בלב ובווריד משני בבטן.

תסקיר נפגעי העבירה - משפחת אטיאס

21. לבקשת המאשימה הוגש תסקיר אודות בני משפחתו של נאור, קורבן עבירת ההמתה. משפחת אטיאס מונה זוג הורים ותשעה ילדים, בני עשרה חודשים עד 21 שנים. נאור היה הבן השני במשפחה. המשפחה מנהלת מזה מספר שנים אורח חיים דתי.
- התסקיר מתאר משפחה נורמטיבית, שטרם האירוע התאפיינה במערכות יחסים חיוביות וחמות, וניהלה אורח חיים שגרתי. ההורים סיפרו כי נאור היה צעיר נעים הליכות, קשוב ואכפתי. היו לו יחסים חמים עם אחיו הבוגר ועם אחיו הצעירים, וקשרים חברתיים מעולים עם בני גילו.
22. התסקיר מפרט בהרחבה אודות השבר שחוותה המשפחה בעקבות מותו האלים והפתאומי של נאור, ואודות הפגיעה הרגשית הקשה, הכואבת והנמשכת שחווים בני המשפחה בשל האירוע הטראומטי. הוריו של נאור סיפרו כי השכונה בה הם מתגוררים אינה מאופיינת בעבריינות, ועל כן לא חששו לילדם עת יצא לבלות עם חבריו בגינה הציבורית הסמוכה לביתו. האכזריות והסתמיות של האירוע שהוביל למותו של בנם הותירו אצלם

זעזוע עמוק ופגיעה קשה בתחושת הביטחון.

23. התסקיר מתאר נזקים מסוגים שונים מהם סובלים בני המשפחה, ואת מאמצי ההורים להתמודד עם הקשיים ולנהל שגרת חיים נורמלית ככל האפשר, למען ילדיהם הנותרים. מטעמי צנעת הפרט, לא נפרט את הדברים. נציין רק כי כחלק ממאמציה להתמודד, החלה אמו של נאור לפעול להנצחתו, והיא מעבירה הרצאות לנשים ולבני נוער, בין היתר אודות קורותיו של בנה.

24. הורי הנאשם מסרו לשירות המבחן כי הם מצפים כי הנאשם אשר הביא למותו של בנם, ייענש בחומרה, בין היתר כדי שהעונש יהווה הרתעה לצעירים אחרים. כמו כן מסרו ההורים כי הם מצפים לקבל פיצוי מהנאשם, כחלק מלקיחת האחריות שלו ומההכרה באובדנם.

הרשעתו של נאשם 1 וצירוף תיק נוסף

25. בשל היותו של הנאשם קטין בעת ביצוע המעשים, קבענו כי ביצע את המיוחס לו מבלי להרשעו בדיון. כעת, לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן, ובהעדר מחלוקת בין הצדדים ביחס לשאלת ההרשעה במקרה חמור זה, **אנו מרשיעים את הנאשם בעבירת ההריגה המיוחסת לו בכתב-האישום המתוקן.**

26. הנאשם ביקש לצרף כתב-אישום נוסף שהוגש נגדו בבית-המשפט לנוער בפתח תקווה (ת"פ 2880-02-14), בגין ביצוע עבירות **גניבת רכב, חבלה במזיד ברכב, והחזקת נכס החשוד כגנוב**. בהתאם לעובדות אישום זה, ביום 5.12.2013, כחודש קודם לאירוע ההריגה, גנבו הנאשם וקטין אחר אופנוע שחנה בחניית בניין בפתח-תקווה. לאחר שהחלו לגרור את האופנוע אל מחוץ לחניית הבניין, צעק לעברם אחד השכנים "משטרה, משטרה", והקטינים השליכו את הקטנוע ונסו מהמקום.

הנאשם הודה בביצוע המעשים בפני בית-המשפט לנוער בפתח-תקווה בדיון מיום 6.11.2014. במסגרת הטיעונים לעונש בתיק זה חזר הנאשם על הודאתו, ובהתאם להסכמת הצדדים, הרשענו את הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק המצורף.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 1

27. הנאשם יליד 1997, כיום כבן 18.5. בן זקונים למשפחה המונה זוג הורים וארבעה ילדים. הוריו ואחיו של הנאשם מקיימים אורח חיים נורמטיבי לחלוטין. המשפחה עברה לפני מספר שנים תהליך של חזרה בתשובה. הנאשם "חזר בשאלה" קודם למעצרו, אך כיום חזר לנהל בכלא אורח חיים דתי.

שירות המבחן התרשם כי במשך שנות התבגרותו, מערכת היחסים של הנאשם והוריו הייתה רווית מתחים וכעסים, זאת בין היתר על רקע קשייו למצוא מקומו במסגרות חינוכיות. כיום, בעקבות מעצרו, הקשר בין הנאשם להוריו ואחיו קרוב יותר, והם תומכים בו ככל הניתן.

28. הנאשם למד במסגרות חינוך רגילות עד סיום כיתה ט', אך תפקודו במישור הלימודי היה ירוד, והוא אובחן כסובל מקשיי קשב וריכוז. את לימודיו התיכונים החל בתיכון רגיל, אך נשר בשל בעיות התנהגות, חוסר תפקוד והיעדרויות רבות. חודשים ספורים קודם למעצרו, עבר ללמוד במפת"ן בפתח-תקווה. בתקופה שקדמה למעצרו לא ביקר במפת"ן באופן סדיר, לא נכנס לשיעורים, הציק לנערים אחרים ונהג כלפיהם באלימות.
29. הנאשם סיפר כי בתקופה שקדמה לביצוע העבירה נהג להסתובב עם סכין בכיסו, לה נזקק, לטענתו, לצרכי הגנה עצמית. הוא סיפר כי ביום האירוע צרך כמות גדולה של אלכוהול. מדבריו עולה כי מעורבותו בעבירה נבעה מרצונו להגן על הנאשם 2, אשר התקשר אליו וסיפר כי הוא במצוקה. את אירוע הדקירה עצמו התקשה הנאשם לשחזר בפני שירות המבחן. יחד עם זאת, הדגיש כי לא העלה בדעתו שהאירוע יסתיים במותו של הקורבן. הנאשם הביע חרטה עמוקה על המעשים, והוסיף כי הוא מקבל אחריות מלאה על תוצאות מעשיו.
30. בני משפחתו של הנאשם סיפרו לשירות המבחן כי מעשיו הפתיעו וזעזעו אותם, והם התקשו להתמודד עם מעצרו ועם ההליך המשפטי המתנהל נגדו. לאחר תקופה קצרה בה נזקקו ההורים לטיפול תרופתי הרגעי ולעזרה פסיכולוגית, ניכרה רגיעה בסערה הרגשית שחוו. לאחרונה, בשל קרבתו של ההליך אל סיומו, ניכר שוב כי ההורים חווים חרדה לגורלו של בנם.
- ההורים מסרו כי הם מוקיעים כל מעורבות בפלילים, וכי הדבר נוגד לחלוטין את דרך חינוכם. מדבריהם עולה כי בביתם שוררת אווירת יגון ואבל וכי הינם אבלים הן על מות הקורבן והן על בנם.
31. לאחר מעצרו, הועבר הנאשם לכלא "אופק" לקטינים, ושהה בו במשך שנה ותשעה חודשים. עם קליטתו היה הנאשם מצוי במעקב אינטנסיבי על רקע חומרת העבירה בה הואשם. ואולם, עד מהרה עבר לאגף הפתוח ושולב בפרויקט "תנופה" - פרויקט טיפולי שיקומי המיועד לנערים בעלי מוטיבציה לערוך שינוי בחייהם. הנאשם שיתף פעולה באופן מלא, השתתף בכל הקבוצות הטיפוליות, גילה רצינות ועבר תהליך חיובי. הנאשם אף השתתף בפרויקט "תומכים" וסייע לנערים חלשים הזקוקים לליווי. במקביל לפעילויות אלה, התמיד הנאשם ולמד באופן קבוע ויומיומי, והצליח לסיים את מרבית בחינות הבגרות בהצלחה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם קיבל החלטה לסייע לעצמו במסגרת בה נתון.
32. ביום 8.9.2015 עבר הנאשם לבית המעצר "הדרים". בשיחה שערך עימו שירות המבחן עלה כי הוא מצוי בשלבי הסתגלות לבית המעצר. סיפר כי חש הבדל משמעותי בין כלא קטינים לבין הכלא המיועד לבגירים, חש כי עליו לשמור על עצמו, ועל כן הוא נמנע מקשר עם אסירים אחרים. הנאשם הבהיר כי ביקש להשתלב באגף שיקומי, על מנת להמשיך את התהליך בו החל.
33. מאבחון פסיכודיאגנוסטי שנערך לנאשם עולה כי הוא סובל מקשיים רגשיים וחברתיים בולטים. יחד עם זאת, ניכרת אצל הנאשם נכונות להתאמץ ולסייע לחלש ולנזקק, ונראה כי השיפוט המוסרי שלו מיוסד על אדנים נורמטיביים. לא נמצאו אצל הנאשם נטיות לתכני העולם העברייני, אך נמצאה סובלנות מסוימת לעבירות שחומרתן בינונית-נמוכה.

34. בשים לב לכך שלנאשם משפחה נורמטיבית ותומכת, הוא בעל נורמות מוסריות תקינות, ונמצאו אצלו כוחות נפשיים ומוטיבציה לקדם ולשקם את חייו, סבר שירות המבחן כי ניתן היה להורות על ריצוי עונשו במעון נעול. ואולם, בשים לב לגילו הבוגר כיום, ובהעדר צפי להשמה, לא ניתן להמליץ על כך. בשים לב לחומרת העבירה ולתוצאותיה הטרגיות, לא מצא שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית אחרת בעניינו.

הראיות לעונש בעניינו של הנאשם 1

35. במסגרת הטענות לעונש בעניינו של הנאשם 1 העידו מטעם ההגנה שני עדי אופי. ראשונה העידה הגברת **אורלי אוחיון**. הנאשם היה חונך של בנה ח' בזמן שהייתם בכלא אופק. היא סיפרה כי בנה סבל מהפרעות התנהגות קשות, הוא ריצה מספר עונשי מאסר בכליאה, וערך מספר ניסיונות התאבדות. הנאשם לקח את ח' תחת חסותו, סייע לו רבות והדריך אותו, ובעקבות מאמציו חל שינוי של ממש בהתנהגות בנה, והוא הפך להיות מתון ואחראי יותר.

36. שני העיד מר **שלמה איבני**, מנהל בית חם לנוער בסיכון מטעם עיריית פתח-תקווה, וכן מנהל עמותה המסייעת למשפחות נזקקות. הוא סיפר כי טרם מעצרו, נהג הנאשם להגיע מדי שבוע ולסייע לו באריזה ובחלוקה של סלי מזון למשפחות נזקקות. הנאשם התבלט בין חבריו בכך שהתנדב לכל משימה לה נדרש, ומעולם לא נצפתה אצלו התנהגות אלימה.

37. הסנגור הגיש כראיה לעונש תעודת הצטיינות שקיבל הנאשם בשל היותו המצטיין השנתי באגף בו שהה בכלא אופק (ע/2). מהתעודה עולה כי הנאשם עבר תהליך משמעותי, למד ונבחן במספר מקצועות לימוד והשיג ציונים טובים, כיבד את חבריו ואת מוריו, תרם לאווירה טובה בכיתה, השתתף בחוגי העשרה ובקבוצות טיפוליות, ואף שימש חונך לאחרים. התמדתו ורצונו להצליח מהווה מודל לחיקוי עבור חבריו לאגף.

טיעוני הצדדים

38. **ב"כ המאשימה** פירטה בטיעוניה לעונש מספר נסיבות המתקיימות בעניינו ואשר הופכות את עבירת ההריגה בה הורשע הנאשם לחמורה במיוחד, קרובה עד מאוד בנסיבותיה לעבירת הרצח.

39. הנאשם נקרא להגיע למקום האירוע לאחר שקיבל שיחת טלפון מהנאשם 2, מבלי שידע את שארע קודם לכן. לא היה לו כל עניין בויכוח שפרץ בין הקטינים. הוא הגיע למקום כשהוא מצויד בסכין, ומרגע הגעתו התנהל באלימות. הנאשם החל לרדוף, יחד עם הנאשמים האחרים, אחר קבוצת הנערים, מבלי לדעת כלל אחר מי הוא רודף. המנוח הוא שנתפס על-ידי הנאשמים, ככל-הנראה מאחר ורץ לאט יותר. מדובר בקורבן אקראי לחלוטין.

40. הנאשם 2 אחז במנוח בצווארו, צעק לעברו, ובכך החלה תקיפתו. הנאשם מיהר להצטרף, ובעט במנוח מבלי לשוחח איתו ולו במילה. אף הנאשם 3 הצטרף והכה את המנוח במוט, ובשלב זה היה המנוח חסר אונים

אל מול שלושת הנאשמים. מיד לאחר מכן, נשלפה הסכין, והנאשם דקר את המנוח שלוש דקירות. לטענת המאשימה, בדקירותיו כיוון הנאשם אל איברים אסטרטגיים בגופו של המנוח. שתי הדקירות הראשונות, שחדרו למעי וללב, הן דקירות עמוקות, לכל אורכה של הסכין, והן לא מותירות למנוח כל סיכוי להוסיף ולחיות. הנאשם לא מתעשת, ובעת שהמנוח מתחיל ליפול לכיוון הקרקע, דוקר אותו הנאשם פעם שלישית בעכוזו.

ריבוי הדקירות וכיוונם לעבר איברים חיוניים ממקמים את המקרה ברף העליון של עבירת ההריגה. חומרה יתרה קיימת בכך שהנאשם ברח ממקום האירוע, ולא ניסה לקרוא לעזרה. התנהלותו בזמן האירוע ולאחריו מלמדת על העדר חמלה כלפי המנוח.

41. המאשימה הרחיבה בטיעוניה אודות התוצאה הטראגית של האירוע, והפנתה לתסקיר נפגעי העבירה המפרט את הנזקים הקשים שנגרמו לכל בני משפחתו של המנוח בעקבות האירוע. היא הוסיפה כי אמו של המנוח רצתה בתחילה להגיע לדיון הטיעונים לעונש, לספר על אופיו החיובי של בנה ועל השבר שנגרם למשפחה בעקבות מותו. ואולם, בבוקר הדיון הודיעה כי אינה מסוגלת לאסוף את הכוחות הנפשיים הדרושים כדי להגיע ולהעיד.

42. נטען כי בשים לב לחומרת העבירה, ולתופעה ההולכת וגוברת של שימוש בסכין בקרב קטינים, יש מקום ליתן לשיקול ההרתעה משקל של ממש בגזירת עונשו של הנאשם, זאת על אף הבכורה שיש לשיקולי השיקום כאשר מדובר בעניינם של קטינים. המאשימה הפנתה לפסיקה בה נגזרו על קטינים עונשים הנעים בין 14 ל-20 שנות מאסר, בגין הרשעה בעבירת הריגה בנסיבות דומות, ואף בנסיבות חמורות פחות מענייננו.

43. **המאשימה עותרת לגזור על הנאשם תקופת מאסר הקרובה לרף העליון בעבירת הריגה.** לצד זאת, עותרת המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר מותנה, וכן להורות על תשלום פיצוי משמעותי לבני משפחתו של המנוח.

44. **ב"כ הנאשם** טען כי עתירתה של המאשימה לעונש אינה מתיישבת עם קטינותו של הנאשם בזמן ביצוע העבירה. בהתאם לפסיקה, שיקולי הענישה של קטינים שונים משיקולי הענישה של בגירים, הן מתוך הנחה שהקטין אינו מבין את המשמעות המלאה של מעשיו, הן בשל השפעתו השונה של העונש על הנאשם הקטין, והן בשל סיכויי השיקום של קטינים. בעניינו של הנאשם, שהיה בן 16.5 בעת ביצוע המעשים, יש ליתן לשיקולי השיקום את הבכורה.

45. נטען כי נסיבות ביצוע העבירה אכן חמורות, אך בניגוד לנטען הן רחוקות עד מאוד מיסודות עבירת הרצח. הנאשם הגיע למקום האירוע מתוך רצון לסייע לנאשם 2 אשר התקשר אליו וסיפר על מצוקה. לא הייתה כל יריבות בין הנאשם לבין המנוח או אחרים, ולנאשם לא הייתה כל כוונה או תכנון להביא למותו של אדם אחר. מעשיו מצביעים על יסוד נפשי של קלות דעת, שנבעה בין היתר מהיותו שתי בהגיעו אל המקום.

46. הנאשם לוקח אחריות מלאה על מעשיו. הסנגור הפנה לתסקיר שירות המבחן, המלמד כי משפחתו של

הנאשם היא משפחה נורמטיבית. אחיו של הנאשם אקדמאים, ואילו הנאשם, בשל בעיות קשב וריכוז, התקשה לעמוד בדרישות, הפסיק לתפקד כנדרש במסגרות לימודיות והחל לשתות אלכוהול. הנאשם הביע חרטה כנה ועמוקה על מעשיו ועל התוצאה הקשה שארעה בגינם.

47. שירות המבחן קבע בתסקירו כי קיימים סיכויים טובים לשיקומו של הנאשם. הנאשם ניצל את ההזדמנויות שניתנו לו על-ידי שב"ס בהיותו בכלא אופק, וערך שינוי אמיתי בהתנהגותו. כיום הוא מאמין ביכולותיו, והדבר הוביל אותו להיות המצטיין השנתי בכיתתו בכלא. הנאשם אף מסייע רבות לצעירים אחרים.

שירות המבחן ביקש להמליץ על ענישה טיפולית, אך בשל היותו של הנאשם בגיר ומאחר ואין למדינה היכולת לספק מסגרת מתאימה לנאשם בעת הנוכחית, יישלח הנאשם בגילו הצעיר לשהות בכלא בגירים, דבר העלול להוביל לפגיעה בשיקומו. בשים לב לכך, מבקש הסנגור לגזור על הנאשם תקופת מאסר קצרה יחסית, שתאפשר לו לחיות חיים נורמטיביים לאחר שחרורו מהכלא.

48. **הסנגור מבקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל שלא יעלה על 3 שנות מאסר.** לתמיכה בעתירתו העונשית הגיש הסנגור אסופת פסיקה בה נגזרו על קטינים שהורשעו בעבירת הריגה עונשים הנעים בין מאסר לריצוי במעון נעול לבין 8 שנות מאסר בכליאה. כמו כן הוגשה פסיקה הדנה במעשי דקירה בגינם הורשעו הנאשמים בחבלה חמורה בכוונה מחמירה.

49. **הנאשם** סיפר בדבריו לעונש כי הוא מצטער מאוד על מעשיו, וכי לא תיאר לעצמו כי הדברים יובילו למותו של המנוח. הוא מבין כי עליו לרצות עונש מאסר בגין המעשים החמורים. הוא ביקש למסור למשפחתו של המנוח את הדברים שאמר, על-מנת שידעו כמה הוא מתחרט על שארע.

הנאשם סיפר כי בתקופת שהותו בכלא התבגר, כי הוא מעוניין להשתקם ולחיות חיים נורמטיביים, ועל כן מבקש לגזור עליו עונש שיאפשר לו להשתלב בחברה לאחר שחרורו.

דין והכרעה בעניינו של הנאשם 1

50. מערכת השיקולים אותה יש להפעיל בעת גזירת עונשם של הנאשמים שלפניי, שהיו קטינים בעת ביצוע העבירות, שונה וייחודית מזו שיש להפעיל ביחס לעבריינים בגירים. התייחסות שונה זו נגזרת מחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, המדגיש את שיקול השיקום כשיקול הדומיננטי בגזירת עונשם של קטינים, זאת במטרה להחזירם לתפקוד נורמטיבי בחברה. ואולם, חובת החברה לעשות לשיקומו של העבריין הקטין אינה מקהה את הצורך בענישה אפקטיבית, אשר מביאה בחשבון גם את שיקולי הגמול וההרתעה. הצורך להגן על הציבור מפני עבריינים המבצעים עבירות אלימות חל גם במקום שמבצע הפשע הוא קטין.

51. על רקע המפורט לעיל, נקבע בפסיקה כי גזירת עונשו של קטין מצריכה איזון בין השיקולים הבאים: חומרת העבירה ונסיבותיה; גילו של הקטין בעת ביצוע העבירה - ככל שהקטין צעיר יותר, כך יטה בית המשפט

להעדיף הפעלה של אמצעים שיקומיים על פני אמצעים עונשיים; הבעת חרטה כנה ולקיחת אחריות על המעשים מהווה שיקול לקולא; סיכויי השיקום - בהקשר זה ניתן משקל ניכר לתהליכי השיקום שהקטין עבר עד לשלב גזירת העונש; עברו הפלילי של הקטין - עבר פלילי הוא שיקול לחומרא והיעדרו הוא שיקול לקולא (ע"פ 3203/13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (20.11.2013)).

52. חומרתו של האירוע נושא כתב-האישום וחלקו של הנאשם 1 אינם ניתנים למחלוקת. חילופי דברים בין הנאשם 2 לחברו של המנוח, על עניין של מה בכך, הובילו את הנאשם, שכלל לא היה נוכח בזמן הויכוח ולא היה צד לויכוח, לרדוף אחר חבורת הצעירים, לבעוט במנוח לאחר שנתפס, לשלוף סכין אותה נשא ולדקור אותו 3 דקירות עמוקות, שלא הותירו לו כל סיכוי והביאו למותו.

סתמיות האירוע, הבחירה האקראית בקורבן, ריבוי הדקירות, וכיוונם לעבר איברים חיוניים, הופכים את המעשים לחמורים במיוחד וממקמים אותם ברף הגבוה של עבירת ההריגה, שהיא מהעבירות החמורות המצויות בספר החוקים.

53. על הקלות הבלתי נתפסת בה נגדעים חיי אדם נכתב רבות בפסיקה. ויכוחים שוליים וחסרי חשיבות מובילים במקרים רבים מדי לשליפת כלי נשק, קר או חם, ולנקיטה במעשי אלימות קטלניים. התנהגות זו, שהפכה נפוצה בקרב קטינים, מלמדת על זילות בלתי נסבלת בערך חיי אדם. להגנה על ערך החיים וקדושתם שמור משקל משמעותי ביותר במלאכת הענישה. בפסיקה נקבע פעמים רבות כי נטילת חיים מחייבת ענישה מחמירה, גם כאשר מדובר בנאשמים קטינים, הן משיקולי גמול והלימה והן משיקולי הרתעה (ראו למשל: ע"פ 9422/11 **דהן נ' מדינת ישראל** (3.7.2013)).

54. מעשיו של הנאשם הביאו לתוצאה טרגית. נאור המנוח מתואר בתסקיר כנער נעים הליכות, ילד טוב להוריו, בעל קשרים חברתיים מעולים, רצון ויכולת נתינה לזולת. במותו בן 16 בלבד, לא זכה לספר את סיפור חייו. הוריו חווים מאז אובדן ושבר קשים מנשוא, חייהם השתנו ללא היכר, ולכאבם אין מזור. הם וילדיהם, אחיו של המנוח, סובלים מנזקים ממשיים במספר תחומים שונים, כמפורט בהרחבה בתסקיר אודותם.

55. רצונם של הורי המנוח הוא בענישה מחמירה של הורג בנם, לצורך הרתעתם של צעירים אחרים, שתביא, לגישתם, לכך שמותו של בנם לא יהיה לשווא. רצון זה הינו טבעי ומובן. ואולם, כמפורט לעיל, מצוות המחוקק היא כי בגזירת עונשו של קטין יקבל בכורה שיקול השיקום בענישה. שיקול זה מחייב בעניינו גזירת עונשו של הנאשם לעונש חמור אך מתון יחסית, וזאת מהנימוקים שנפרט כעת.

56. הנאשם ביצע את העבירה בהיותו בן 16.5, בעיצומו של גיל ההתבגרות. האבחון הדיאגנוסטי שנערך לו עם מעצרו, מלמד כי סבל מקשיים רגשיים וחברתיים, בין היתר בשל בעיות קשב וריכוז המאובחנות אצלו, וכן מדימוי עצמי נמוך. תפקודו הלימודי של הנאשם לאורך השנים היה ירוד. הוא עבר למסגרת של מפת"ן המיועדת לשיקום נוער מנותק, אך לא שיתף פעולה עם צוות בית-הספר, ונהג להציק לתלמידים אחרים ולפעול באלימות כלפיהם. עם זאת, לנאשם אין עבר פלילי קודם, למעט עבירות הרכוש אותן צירף לתיק זה.

57. בסמוך לאחר מעצרו, החל הנאשם להשתלב בפרויקטים טיפוליים-שיקומיים במסגרת שב"ס, והתמיד בהם לאורך כשנה ותשעה חודשים, עד למעברו לכלא בוגרים. בין היתר השתתף הנאשם בפרויקט חונכות, במסגרתו סייע לנערים חלשים הזקוקים לתמיכה וללווי. על תרומתו של הנאשם במסגרת הפרויקט שמענו מאמו של אחד החניכים, הגב' אוחיון, אשר סיפרה כי מאמציו של הנאשם חוללו שינוי של ממש בהתנהגות בנה, אשר הפך להיות רגוע, מתון ואחראי יותר.
58. בשל ההירתמות ושיתוף הפעולה של הנאשם עם הגורמים המטפלים, קיבל הנאשם תעודת הצטיינות שנתית (ע/2), בה צוין כי הנאשם נבחן במספר מקצועות לימוד וציוניו טובים, וכי התמדתו של הנאשם ורצונו להצליח מהווים מודל לחיקוי לשאר חבריו.
59. לאחר מעברו לכלא בוגרים, סיפר הנאשם לשירות המבחן על ניסיונו שלא להתערות עם גורמים שליליים, ועל רצונו לעבור כמה שיותר מהר לאגף השיקומי, על מנת להמשיך בתהליך החיובי בו החל.
60. שירות המבחן התרשם כי השיפוט המוסרי של הנאשם נורמטיבי ותקין, וכי הנאשם חש רגשות אשם וייסורים על התנהגותו שהובילה למותו של המנוח. בדבריו לעונש לפנינו סיפר הנאשם בכנות כי טרם מעצרו התנהג בטיפשות ובילדותיות, ותיאר כיצד השהות בכלא ביגרה ושינתה אותו. מדבריו ניכר כי הוא חש חרטה גדולה על מעשיו, והאמפתיה שמביע לבני משפחתו של המנוח כנה ואמיתית.
61. מעשיו של הנאשם הסבו סבל רב אף למשפחתו שלו. משפחתו היא משפחה נורמטיבית, השוללת ומוקיעה את התנהגותו. מהתסקיר עולה כי המשפחה חשה בושה, ובביתם שוררת אווירת יגון וצער הן על מותו של הקורבן והן על מצבו של בנם.
- כיום, בעקבות מעצרו, הקשר הרגשי בין הנאשם ובין בני משפחתו הנו חם וקרוב. המשפחה מעורבת בחייו של הנאשם, ומסוגלת לסייע ולתמוך בו הן בתקופת מאסרו והן לאחר שחרורו.
62. בשים לב ללקיחת האחריות של הנאשם, ולהבנתו את חומרת המעשים ותוצאתם; לשיתוף הפעולה שלו עם הגורמים המטפלים בשב"ס; ולקיומה של תמיכה משמעותית מבני משפחתו, אנו סבורים כי לנאשם סיכויים ממשיים להשתקם ולנהל אורח חיים נורמטיבי לאחר שחרורו ממאסר. סיכויים אלה מחייבים אותנו לגזור את דינו לענישה מתונה יותר מזו שהיינו גוזרים אלמלא כן. ענישה כזו תאפשר שילובו של הנאשם בחברה לאחר שחרורו מהמאסר ותשלום חובו לחברה.
63. עיינו בפסיקה **שהגישה המאשימה** לתמיכה בעתירה העונשית. פסקי-הדין עוסקים בעבירות הריגה שנעברו בנסיבות דומות לענייננו, ואף בנסיבות קלות יותר. ניתן ללמוד מפסקי-הדין על רף הענישה המחמיר בעבירות מסוג זה. יחד עם זאת, קיים שוני מהותי בין נסיבותיהם האישיות של הנאשמים בפסקי-הדין שהוגשו אל מול נסיבותיו של הנאשם בענייננו. שוני זה משפיע על העונש הראוי לענייננו, וזאת בשים לב למרכזיותם של שיקולי השיקום בענישתם של קטינים, כמוסבר לעיל.

א. בע"פ 2090/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** (10.1.2007) נידון עניינו של נאשם שבעקבות ויכוח מילולי על עניין של מה בכך, דקר את המנוח דקירה אחת בחזה באמצעות סכין שנשא על גופו, ונמלט מהמקום. המעשה בוצע תוך הפרת מעצר בית. בית-המשפט המחוזי גזר עליו **20 שנות מאסר**, וערעורו על חומרת העונש נדחה. ואולם, בשונה מעניינו, הנאשם היה על סף גיל בגירות, בן 17 ואחד-עשר חודשים בעת ביצוע העבירה, והיו לחובתו מספר הרשעות קודמות בעבירות אלימות חמורות, בין היתר בשל דקירה של אדם בבטנו בשל סירובו למסור לו סיגריה.

ב. בע"פ 9422/11 **דהן נ' מדינת ישראל** (3.7.2013) נידון עניינו של נאשם שרדף אחר המנוח בעקבות ויכוח על סיגריה, ואז דקר אותו דקירה אחת בחזה. יצוין כי המנוח נדקר דקירה נוספת בגבו התחתון על-ידי אדם אחר. לאחר האירוע נמלט הנאשם מהמקום, החביא את הסכין והחולצה שלבש בזמן האירוע, ומאוחר יותר גרם לאחד מחבריו, באיומים, לכבס את חולצתו, לשטוף את הסכין ולהשליך אותה. בית-המשפט המחוזי אימץ את העונש המקסימלי אליו עתרה המאשימה, וגזר על הנאשם **15 שנות מאסר**. הערעור על חומרת העונש נדחה. במקרה זה דובר על נאשם שהיה בגיר בן 18 וארבעה חודשים בעת ביצוע העבירות, אשר נטל אחריות חלקית בלבד על מעשיו, ואשר שירות המבחן מצא באישיותו חלקים אימפולסיביים ואלימים ולא בא בהמלצה בעניינו.

ג. בתפ"ח (מחוזי מרכז) 47874-05-12 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.7.2015) הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות בהריגה, קשירת קשר לפשע והפרת הוראה חוקית. בית-המשפט גזר עליו **17 שנות מאסר**. לנאשם עבר פלילי מכביד והרשעות קודמות בעבירות אלימות, חלקן חמורות. בית-המשפט התרשם כי הנאשם אינו מביע חרטה כנה, וכן אינו לוקח אחריות מלאה למעשיו.

ד. ע"פ 8134/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (25.11.2012) המערער 1 הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות הריגה והשמדת ראיה. המעשה בוצע תוך הפרת מעצר בית, לאחר מפגש אקראי עם המנוח, מתוך נקמה בו על כך שדקר שנה קודם לכן את אחי המערער. לאחר האירוע ברח המערער מהמקום, ונתן לחברו לכבס את חולצתו. בזמן האירוע היה כבן 17 שנים. נסיבות חייו קשות. לחובתו עבר פלילי והוא ריצה מספר עונשי מאסר. בית-המשפט המחוזי גזר עליו **16 שנות מאסר**, וערעורו על חומרת העונש נדחה.

ה. תפ"ח (מחוזי חיפה) 3154-05-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (26.10.2014) הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות הריגה והחזקת סכין, בכך שדקר את המנוח בגבו העליון וגרם למותו, על רקע סכסוך בין משפחותיהם.

הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, וטען כי רדף אחרי המנוח על-מנת להפחידו, אך המנוח עצר בפתאומיות, הנאשם נתקל בו והסכין שהחזיק חדר, שלא במתכוון, לגופו. בית-המשפט גזר על הנאשם, קטין בן 17 בעת ביצוע המעשים, **14 שנות מאסר**.

64. בפסקי-הדין אליהם **הפנתה ההגנה** הוטלו על נאשמים קטינים שהורשעו בעבירת הריגה עונשים הנעים **בין מאסר לריצוי במעון נעול לבין 8 שנות מאסר בכליאה**. ואולם, עיון בפסקי-הדין מעלה כי מדובר בפסיקה ישנה יחסית, שנסיונותיה שונות: במרבית המקרים בוצעה העבירה כשברקע הסלמה של ויכוח ונקיטה באלימות מצד המנוח, וכן לא דובר על ריבוי דקירות אלא על דקירה אחת. במספר מקרים לא עצם הדקירה שביצעו הנאשמים היא שגרמה למוות, אלא זיהום חריג שהתפתח בעקבותיה. במקרה אחד בוצעה העבירה ללא שימוש בנשק חם או קר. בחלק מהמקרים נשקלו נסיבות אישיות מקלות שאינן מתקיימות בענייננו, וביניהם גיל צעיר במיוחד של הקטין מבצע העבירה או היות הנאשמים בעלי מוגבלות נפשית.

65. אשר לחיוב בתשלום פיצויים למשפחת המנוח- במקרים העוסקים בעבירות המתה מורים בתי-המשפט על חיוב בפיצוי משמעותי, וכך ראינו לפסוק אף במקרה זה. היותו של הנאשם קטין אינה רלוונטית לעניין זה, שהרי יכולת הפירעון של הנאשם אינה מהווה שיקול בקביעת גובה הפיצוי. יש בפיצוי זה כדי להביע את שאט הנפש של החברה מהמעשה הנפשע שביצע הנאשם, ולשמש גם לתכלית נזיקית, בגבולות שקבע לכך המחוקק בדיון הפלילי.

66. לאחר ששקלנו את השיקולים השונים לחומרא ולקולא כמפורט לעיל, והתחשבנו במדיניות הענישה בעבירה החמורה בה הורשע הנאשם, תוך התחשבות בגילו של הנאשם - ראינו לגזור על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

א. **14 שנות מאסר בפועל** החל מיום מעצרו- 4.1.2014.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי למשפחת המנוח (לידי ההורים) בסך 258,000 ₪. התשלום ישולם עד ליום 1.5.2016. ב"כ המאשימה תעביר את פרטי הורי המנוח למזכירות.

הרשעתם של הנאשם 2 ו-3

67. ביום 27.10.2014 קבענו כי הנאשמים ביצעו את המיוחס להם מבלי להרשיעם בדין. כעת, לאחר קבלת תסקירי שירות המבחן הממליצים על הרשעתם, ובהסכמת הסנגורים, **אנו מרשיעים את הנאשמים בעבירה המיוחסת להם בכתב-האישום המתוקן- ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא חדא, לפי סעיפים 333 ו- 335 (א)(1) לחוק, ובשילוב עם סעיפים 25 ו-29(ב) לחוק.**

68. הנאשם 3 ביקש לצרף כתב-אישום נוסף שהוגש נגדו בבית-המשפט לנוער בפתח תקווה (ת"פ 3821-10-13). כתב-האישום כולל ארבעה אישומים בעבירות של **שימוש ברכב ללא רשות והיזק במזיד לרכב, לפי סעיפים 413ג רישא ו-413 לחוק. באישום הרביעי מיוחסות לנאשם גם עבירות של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח.**

בהתאם לעובדות כתב-האישום, בארבעה מועדים שונים, שהאחרון שבהם ב-18.6.2013, השתמשו הנאשם וקטין נוסף באופנועים השייכים למתלוננים שונים, ללא רשותם. בנוסף גרמו הנאשם והקטין נזקים לאופנועים. באישום הרביעי נהג הנאשם באופנוע, יחד עם אחרים, ללא רישיון נהיגה כחוק וללא פוליסת ביטוח בתוקף.

לאור הודאתו של הנאשם בעובדות כתב-האישום, ובהעדר התנגדות מטעם סנגורו, **אנו מרשיעים אותו בביצוע העבירות המיוחסות לו בתיק המצורף.**

תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 2

69. הנאשם יליד 1998, כיום כבן 17.5. הוא הבכור מבין 4 אחים. הוריו התגרשו בשנת 2008, והוא נותר לגור עם אמו. אחיו הצעיר של הנאשם חלה בילדותו בסרטן ונזקק לטיפולים ממושכים, מצב שהשפיע על תפקוד כל בני המשפחה.

קודם למעצרו שרר נתק בין הנאשם לאביו, והם נפגשו לעיתים רחוקות בלבד. לאחר המעצר הקשר ביניהם חודש והתהדק, והם משוחחים לעיתים קרובות. שירות המבחן התרשם כי אמו של הנאשם מסורה ביותר לילדיה, ומהווה עבור בנה דמות משמעותית. האם מבטאת צער רב על התוצאות הטרגיות הקשות של העבירה, ומוכנה להמשיך ולהעניק לבנה את הטיפול הדרוש לו.

70. הנאשם התחנך במסגרות לימוד רגילות, אך לאורך השנים דווחו אצלו קשיים לימודיים והתנהגותיים. בגיל 5 החל לגמגם וטופל על-ידי קלינאית תקשורת, אך התופעה לא חלפה לגמרי. באבחון שנערך לו בהיותו בחטיבת ביניים נמצא כי הנאשם מוצף רגשית על רקע אירועי חייו (גירושי הוריו ומחלת אחיו), אינו מגלה עניין בלמידה וסובל ממצבי רוח משתנים, מחוסר מנוחה ומקשי ריכוז בולטים. הנאשם אף סבל מבדידות חברתית.

71. עם עלייתו לתיכון עבר הנאשם ללמוד במפת"ן בפתח תקווה, בו למד גם הנאשם 1. בית-הספר דווח כי לא היו עמו בעיות התנהגות או משמעת, אך תוארו קשיים בשיעורים העיוניים. במקביל ללימודיו השתלב הנאשם בפעילות "אאא", מרכז הנותן תמיכה ומענה לנוער במצבי סיכון. הנאשם הגיע למועדון במשך שנתיים, יצר קשר משמעותי עם הצוות, ולקח חלק פעיל בקבוצות חינוכיות שונות. לא הייתה לו מעורבות בפלילים טרם מעצרו בגין

הליך זה.

72. עם מעצרו נערך לנאשם אבחון פסיכודיאגנוסטי. הוא הובחן כסובל מבחון מציאות לקוי, הנובע מעומס היתר, מהלחץ ומהחרדה עימם מתמודד נוכח מעצרו. נמצא כי יכולת השליטה העצמית שלו נפגעת, והוא מצוי בסיכון גבוה לקריסה ולחוסר תפקוד. הומלץ על מסגרת שיקומית טיפולית מובנית, שתעניק לו בטחון ותאפשר לו לגבש זהות ברורה וחיובית.

73. בסמוך לאחר מעצרו הועבר הנאשם לכלא ניצן ושהה שם כחודשיים ימים. בתקופה זו דווח על קשיים להסתגל לכלא, לתנאים הפיזיים ולאווירה. כן דווח על התנכלויות מצד יתר הנערים בכלא. שירות המבחן התרשם שהמעצר בכלא מהווה עבורו חוויה קשה.

74. בחודש מרץ 2014 שוחרר למעצר בית מלא בפיקוח אלקטרוני בבית סבתו וסבו בפתח-תקווה. מעת לעת ניתנו לנאשם הקלות נקודתיות, בין היתר לצורך השתתפות בקבוצת מעצרים במסגרת שירות המבחן. כשנה לאחר מכן, בחודש מרץ 2015, הוסר האיזוק האלקטרוני והותר לנאשם לצאת מדי יום לעבודה בעסק המשפחתי בעבודות בנייה ושיפוצים, להגיע לקבוצה טיפולית בשירות המבחן, וכן להשתתף בפעילות במרכז הנוער "אא" פעמיים בשבוע.

75. לאורך התקופה הארוכה בה שוהה הנאשם במעצר בית לא נרשמה לחובתו של הנאשם הפרה כלשהי של תנאי שחרורו והוא גילה יכולת גבוהה לקבל סמכות. שירות המבחן התרשם כי הנאשם חיזק בהדרגה את יכולת השליטה שלו ברגשותיו. בשיחות עימו שיתף הנאשם את השירות בפתחות אודות רגשותיו, קשייו וחששותיו. הנאשם הביע חרטה, בושה ואשמה על מעורבותו בעבירה, והכיר בכך שהוא זקוק לעזרה.

76. אשר לרקע שהוביל לביצוע העבירה סיפר הנאשם כי הויכוח בינו ובין חברתו התעורר בשל דאגתו לה על כך שנשארה בגן הציבורי בשעת לילה מאוחרת. הויכוח בינו ובין קבוצת הנערים, אותם כלל לא הכיר, ארע בשל תחושת הדחיה מחברתו ותחושת ההשפלה שחוהה מצד יתר הנערים, אשר פנו אליו בביטויים פוגעניים ומשפילים. הוא סיפר כי חזר לגן עם חברו (הנאשם 3) כשהוא נושא מוטות ברזל, אך לאחר ויכוח מילולי האווירה נרגעה והנערים השלימו ולחצו ידיים. בהמשך תיאר כי החל לחשוש מהנערים, שמספרם היה רב, וחשד שיחזרו לפגוע בו ובשותפו. הוא התקשר לנאשם 1 על-מנת שיגיע ויסייע לו.

77. הנאשם מדגיש כי רצף האירועים האלים והקשה לא היה מתוכנן והלך והסלים בהדרגה מתוך חוסר מחשבה על התוצאות הקשות שעלולות להיות. הוא כלל לא הכיר את המנוח ולא היה לו סכסוך עימו. יחד עם זאת, הנאשם מכיר בכך שהתנהגותו שלו עצמו היא שהביאה להסלמה. הוא סיפר כי כלל לא הבין את חומרת הפגיעה הקטלנית במנוח, שכן עזב את המקום עם שותפו והם התרחקו בחזרה לביתם. רק בבוקר הבין את תוצאות המעשים, סיפר לאמו על מעורבותו, ואף שיתף את המשטרה בכל הידוע לו.

78. שירות המבחן סבור כי העבירה אותה ביצע נבעה בין היתר מחולשתו החברתית, מרמות דריכות, חשדנות וחרדה גבוהות, ומחסור ניסיון בוויסות רגשי במצבים רגשיים בעלי עוצמה חזקה. התנהגותו האימפולסיבית הביאה להסלמה והגיעה לכדי איבוד שליטה.

79. הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן לאורך כל תקופת מעצרו, הן במפגשים הפרטניים והן במפגשים הקבוצתיים. נוצרו עמו יחסי אמון, והוא נתרם מהקשר הטיפולי. שירות המבחן סבור כי בתקופת מעצרו הארוכה עבר הנאשם תהליך משמעותי של התבגרות, ושינה את דפוסי חשיבתו. הנאשם מכיר בתוצאה הקשה של העבירה שביצע, ומתייסר על כך.

80. בתסקירים המשלימים מסר שירות המבחן כי הנאשם מוסיף לשתף פעולה באופן מלא עם ההליך הטיפולי וניכר כי הוא נתרם מההליך. הנאשם כיום בוגר יותר, ומסוגל להתמודד עם מצבים חברתיים מורכבים ועם מצבי לחץ טוב מבעבר. הוא עבר תהליך קשה של הפנמת תוצאותיה הטרגיות של העבירה, וכיום מכיר באופן מלא בבחירותיו השגויות שהביאו להסלמת האירוע, שהסתיים במותו של המנוח. הנאשם ניתק קשר עם נערים אחרים המעורבים בעבירה, וחזר לקשרי חברות עם נערים שהכיר בגיל צעיר יותר, אשר לומדים בבתי ספר עיוניים וטובים.

הנאשם מוסיף להגיע למרכז אאא, משתתף בפעילות ואף מתנדב לסייע לצוות המרכז. צוות המרכז דיווח כי לנאשם מוטיבציה גבוהה לעבוד, ללמוד, להתגייס לצבא, והוא מדבר הרבה על רצונו להתרחק ממקומות שליליים ולקחת אחריות על מעשיו.

81. שירות המבחן סבור כי שליחתו של הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריאח עלולה לקטוע את תהליך שיקומו. תקופת המעצר בבית המעצר לקטינים חרוטה בזיכרונם של הנאשם כתקופה קשה, שבה חווה חוויות קשות ומרתיעות. על אף חומרת המעשים שביצע, ולאור השינוי החיובי שחל בנאשם וסיכויי שיקומו, **ממליץ שירות המבחן על הטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, וצו מבחן למשך 18 חודשים**, במסגרתו יוסיף להשתתף בשיחות פרטניות, קבוצות טיפוליות בתחום האלימות, ופעילות חברתית וחינוכית במרכז אאא.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 3

82. הנאשם יליד 1998, כיום בן 17 ושלושה חודשים. הוא הבן הרביעי במשפחה המונה זוג הורים ושישה ילדים, המקיימת אורח חיים דתי. הנאשם "חזר בשאלה" בצעירותו. למשפחה קשיים כלכליים משמעותיים, אך תפקודה נורמטיבי. בעבר התגלעו קשיים ביחסים בין הנאשם והוריו, אך כיום הם תומכים בו ומעורבים בתהליך הטיפולי שעובר. הנאשם מגיע לבית המשפחה פעם בשבועיים, בעת חופשותיו מכפר הנוער בו הוא מתגורר כיום.

83. עד עלייתו לכיתה ח' למד הנאשם במסגרות לימוד חרדיות, שם עלו קשיים בהתנהגותו ובהישגיו הלימודיים. כמו כן דווח על קושי בעמידה בגבולות ובקבלת סמכות מהוריו. בכיתה ח' עבר לבית ספר חילוני, אך

תפקודו התדרדר והוא החל להיות מעורב בפלילים. בספטמבר 2013 נעצר לראשונה בגין גניבת אופנועים, ואז ביקש לעשות שינוי בחייו והסכים להשתלב במסגרת חוץ ביתית בפנימיית "מנוף". גם במסגרת זו דווח על קשיים של חוסר קבלת סמכות והתנהגות אלימה. שלושה חודשים לאחר קליטתו ב"מנוף" נעצר בגין מעשיו בהליך זה.

84. לאחר מעצרו שהה הנאשם בכלא הקטינים "אופק" למשך שלושה חודשים, במהלכם נערכו לו אבחונים פסיכולוגיים ופסיכיאטריים מקיפים. מהאבחון עולה כי כישוריו הקוגניטיביים של הנאשם עולים על הממוצע, וכי יש לו פוטנציאל גבוה שאיננו ממומש. אותרו אצל הנאשם קשיים רגשיים והפרעות מסוימות בחשיבה, אך בוחן המציאות והשיפוט החברתי נמצאו תקינים, ונמצא שהנאשם מבין היטב את משמעות האישומים נגדו.

85. הנאשם שוחרר לחלופת מעצר במסגרת "בית זיו". בתחילה התקשה להסתגל למקום, אך בהמשך שינה התנהגותו וההתרשמות הייתה שהנאשם הינו נער אינטליגנטי, שעל אף קשייו, יכול להשתלב במסגרת טיפולית. בהתאם לכך, בחודש ספטמבר 2014 התקבל הנאשם לכפר הנוער "...", בו הוא שוהה עד היום.

86. עם קליטתו ב"...", השתלב הנאשם היטב בתחום הלימודי, הוא גילה יכולות גבוהות, והדימוי העצמי שלו עלה. לאחר תקופה הסתגלות, הקשר שלו עם צוות הפנימיה הפך חיובי, חל שיפור גדול ביכולת שלו לקבל סמכות, הוא נמנע מהתנהגויות אלימות והשתתף בסדנאות שונות ובטיפול באומנות.

בתקופת שהותו בכפר אותר שימוש בחומרים ממכרים. הנאשם החל להשתתף במסגרת הפנימיה בטיפול בתחום ההתמכרויות, ובבדיקות שתן שנערכו לו לאורך תקופה לא נמצאו שרידי סם.

87. בשיחות פרטניות שערך עם שירות המבחן הביע הנאשם חרטה עמוקה על מעורבותו באירוע שהסתיים במותו של המנוח. הנאשם תיאר כי לא הייתה לו מעורבות רגשית בויכוח עם הנערים, הוא אף ניסה לשכנע את הנאשם 2 שלא לחזור לגן הציבורי, אך לבסוף נגרר לתוך האירוע בשל לחץ חברתי ובמטרה למקם עצמו חברתית כמי שאינו נוטש את חבריו. במהלך המרדף אחר הנערים, לאחר שראה שהנאשם 2 הוכה על-ידי אחד הנערים, עשה שימוש במוט אותו נשא והכה אחרים. הנאשם מכיר בכך שמעורבותו באירוע תרמה להלך הרוח ולאלימות שהתרחשה, אשר סופה במותו של המנוח. על חלקו זה הוא לוקח אחריות מלאה, חש בושה, ומביע צער עמוק על התוצאות הקשות.

88. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מבין את חומרת מעשיו, וכי במהלך השהות ב"..." חל שינוי משמעותי בתפיסותיו ובתפקודו. לנאשם כיום מוטיבציה גבוהה לשיקום. הוא מפגין יציבות בתהליך השיקומי ונרתם לו באופן מלא בתמיכת הוריו, מנסה ללמוד להתנהל בדרך חיים שונה מזו שחי עד למעצרו, מבטא שאיפות חיוביות לעתיד, ומעוניין לשרת שירות צבאי או לאומי.

89. שירות המבחן מעריך כי הפסקת תהליך הטיפול במסגרת "..." תפגע בנאשם. מדובר במסגרת המהווה מערכת טיפולית כוללת בכל תחומי חייו. שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריא תביא להפסקת התחנכותו במסגרת, ותעמיד אותו בפני הצורך להפעיל דפוסי התנהגות עברייניים מהם בחר להתרחק. לפיכך, **שירות**

המבחן ממליץ להטיל על הנאשם מאסר מותנה, צו פיקוח בתנאי מגורים בכפר הנוער "... עד לתאריך 30.7.2017, וכן להורות כי יבצע עבודות של"צ בהיקף נרחב.

הראיות לעונש בעניינו של הנאשם 2

90. בעניינו של הנאשם 2 העידו שני עדי אופי. ראשונה העידה **אמו של הנאשם, הגב'** היא סיפרה על תפקידו המשמעותי של הנאשם בבית המשפחה לאורך השנים, בהיותו הבן הבכור ונוכח מצבו הרפואי של אחיו הצעיר. מעצרו של הנאשם ושהותו תקופה ממושכת בחלופת מעצר מחוץ לביתו הותירה את אחיו הקטנים ללא דמות אבהית, והם מתקשים להתמודד עם חסרונם של אחיהם. היא סיפרה כי הנאשם מתחרט על מעשיו, וביקשה סליחה ממשפחתו של המנוח.

91. הגב' **יהל אלבז**, סטודנטית שעובדת במרכז הנוער "אאא", הגישה מכתב שכתבה וכן מסמך המעדכן אודות תפקודו של הנאשם במסגרת המרכז **(ע/1)**. המכתב מתאר את הקשר המתמשך של הנער עם צוות המרכז, שנמשך למעלה מ-4 שנים. הנאשם מתואר בו כנער הגון, אינטליגנט, מכבד ופתוח לקשר, אשר השכיל להיעזר בגורמים המטפלים סביבו. לאחר מעצרו במסגרת הליך זה ניכר כי חל שינוי של ממש בנאשם. בחודשים האחרונים הגיע הנאשם למרכז כמעט מדי יום, עזר בשיפוץ המקום, והפך למוביל דרך חיובי לחבריו. צוות המרכז זיהה אצל הנאשם מוטיבציה גבוהה לשינוי, לניהול אורח חיים יציב ונורמטיבי, רצון לעבוד באופן מסודר, ולהתרחק ממקומות שליליים.

הראיות לעונש בעניינו של הנאשם 3

92. מר **מיכה סימבליסטה**, מנהל כפר הנוער "... בו שוהה הנאשם 3 החל מחודש ספטמבר 2014, סיפר על השתלבותו של הנאשם בכפר בשנה האחרונה. הוא הסביר כי המשמעת הנדרשת מתלמידי כפר הנוער נוקשה, והנאשם עושה דרכו במסגרת אינטנסיבית זו עם הרבה נכונות ורצון, על אף הקשיים. יכולותיו של הנאשם בלימודים גבוהות, ויש לו מוטיבציה גבוהה לערוך שינוי באורחות חייו.

הוא סיפר כי לכפר הצלחות רבות עם בני נוער בעלי דפוסים דומים לאלה של הנאשם, אשר השתקמו ומנהלים כיום אורח חיים נורמטיבי. הוא מזהה אצל הנאשם כוחות דומים שיובילו להצלחתו, ומבקש לאפשר לנאשם להשלים את המסלול בו החל במסגרת כפר הנוער.

טיעוני הצדדים לעונש

93. **ב"כ המאשימה** טענה כי על אף שהנאשמים הודו בביצוע עבירה זהה, קיים שוני משמעותי בין חלקו של כל אחד מהם באירוע.

94. נטען כי הנאשם 2 הוא מחולל האירוע. לאחר ויכוח מינורי שלו עם חברתו, עזב את הגן הציבורי. בכך עשוי היה האירוע להסתיים, אך בסמוך לאחר מכן חזר למקום, יחד עם הנאשם 3, כשהם מצוידים במוטות.

הנאשם 2 הוא שמנהל את הויכוח מול חבורת הצעירים שנמצאת בגן. לאחר התערבות של צעיר אחר, הויכוח מסתיים בסולחה מאולתרת שנערכת המקום, וללא כל אלימות מצד מי מהצדדים. אף בנקודת זמן זו יכול היה האירוע להסתיים, אך הנאשם 2 מרים טלפון וקורא לנאשם 1, ובכך מצית את הגפרור ומוביל להסלמת האירוע.

הנאשם 2, בזמן שממתין לבואו של הנאשם 1, פונה לנערים שנמצאים במקום עם אופניים ומבקש מהם לבדוק היכן בני החבורה השנייה. מדובר בפעולת הכנה לקראת האלימות הצפויה לבוא.

במהלך מרדף האופניים הנאשם 2 מכה את אחד מחברי החבורה. הוא סופג מכות מקבילות מאותו נער. על אף זאת, הוא מוסיף לרוץ ולהצטרף אל הנאשמים 1 ו-3. הנאשם 2 הוא שתוקף ראשון את המנוח, באמצעות אחיזה בצווארו. זוהי תחילתה של התקיפה המשותפת של המנוח, שהסתיימה במותו.

95. המאשימה ציינה כי התוצאה הקשה של האירוע, פציעתו ומותו של נאור, אינה מיוחסת לנאשמים 2 ו-3 במסגרת העבירה אשר בביצועה הודו. יחד עם זאת, נסיבות האירוע הופכות את ניסיון החבלה בו הודו לחמור ביותר, בייחוד ביחס לנאשם 2 אשר מסלים את האירוע לכל אורכו. הנאשם 3 אמנם אינו יוזם האירוע, אך הוא שותף אקטיבי לתקיפת המנוח ונער אחר באמצעות המוט שהחזיק בידו.

96. המאשימה סבורה כי אף ביחס להמלצות שירות המבחן יש מקום להבחין בין הנאשמים. הנאשם 3 מצוי החל ממועד שחרורו במוסדות של חסות הנוער וניכר כי עבר תהליך משמעותי. התסקיר בעניינו של הנאשם 2 אמנם חיובי, אך התהליך בעניינו לא כלל מסגרת סגורה, אלא קבוצה טיפולית אחת שארכה חודשיים ופעילות במסגרת מועדון נוער.

נטען כי היעדרות להמלצות שירות המבחן בעניינם של הנאשמים כמוה כנתינת משקל בלעדי לשיקול השיקום, על חשבון יתר שיקולי הענישה הקיימים במקרה זה.

97. **המאשימה עותרת להטיל על הנאשם 2 עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ואילו על הנאשם 3 להטיל עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. כמו כן מבוקש להטיל על הנאשמים מאסרים מותנים, ולהורות להם לשלם פיצוי מסוים למשפחת המתלונן, שייקבע בהלימה לחלקם באירוע.**

98. **ב"כ הנאשם 2** הדגיש את הודאתו של הנאשם בביצוע העבירות, ואת נטילת האחריות המלאה למעשיו. הנאשם נעדר כל עבר פלילי, ולא נפתחו נגדו תיקים נוספים בתקופה שחלפה מאז מעצרו. בזמן ביצוע העבירה היה כבן 15.5 שנים בלבד.

99. הנאשם נמצא אשם בעבירת ניסיון לחבלה חמורה. כל שמיחוס לנאשם הוא הכאת נער אחר באמצעות המוט אותו נשא, כאשר אותו נער מיד לאחר מכן לוקח מהנאשם את המוט ומכה אותו חזרה באמצעותו, ואז נמלט. הנאשם ניסה לאתר את תוקפו, הגיע למנוח, אחז בו ושאל אותו "איפה החבר שלך". הנאשם לא ניסה לחבול במנוח ולא תקף את המנוח מעבר לאחיזתו בו.

100. הסנגור הדגיש כי הנאשם כלל לא ידע על הימצאות סכין בזירת האירוע, ובניגוד לעמדת המאשימה, לא ניתן לומר כי הוא מחולל עבירת ההריגה. הנאשם הוא מחולל קטטה, בה השתתפו מספר נערים, ואשר במסגרתה אף הוא הותקף. מדובר במעשה פסול כשלעצמו, אך אין מקום להחמיר בעונשו בשל הריגתו של המנוח על-ידי נאשם אחר.
101. נטען כי תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 2 חיובי באופן יוצא דופן. בית-המשפט נתן אמון בנאשם, שחרר אותו למעצר בית באיזוק אלקטרוני, ובהמשך הוסר האיזוק והותר לו לצאת לעבוד ולהשתלב בפעילות מרכז א.א. הנאשם לא הפר את תנאי השחרור ולו פעם אחת. העובדה שהנאשם לא השתלב במסגרת לימודית אינה צריכה לבוא לחובתו, מאחר והדבר לא צלח בשל בעיות בירוקרטיות שאינן תלויות בו.
102. שירות המבחן פירט בהרחבה אודות התהליך השיקומי שעבר הנאשם מאז מעצרו, והשינוי המשמעותי שחל בו. השירות ציין כי הנאשם אינו מגיב עוד באימפולסיביות, הוא מסוגל להתמודד עם מצבים מורכבים ואינו עסוק בתכנים אלימים. מעבר לכך, לנאשם כוחות פנימיים משמעותיים ושאפיות נורמטיביות. הוא זומן למבדקים בצה"ל ומבטא מוטיבציה לשרת. על אף נסיבות חייהם שאינן קלות, משפחתו של הנאשם תומכת בו כל העת, ומוכנה לסייע לו ככל הנדרש על-מנת שימשיך במסלול החיובי בו החל.
103. הנאשם מתחרט על מעשיו, מתייסר על מותו של המנוח, וחש רגשות אשמה ובושה. בשים לב לחרטה כנה זו, לתסקיר החיובי מאוד של שירות המבחן בעניינו, ולתהליך השיקומי המצוי בעיצומו, **סבור הסנגור כי יש לקבל את המלצת שירות המבחן ולגזור על הנאשם 2 מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות**. הטלת עונש מאסר מאחורי סורג וברח עלולה להביא להתדרדרות במצבו של הנאשם.
104. הסנגור הגיש פסקי-דין, אשר לטענתו עוסקים במקרים דומים ואף חמורים יותר, בהם הורשעו נאשמים בעבירה בה הורשע הנאשם, ובהם החליטו בתי-המשפט לגזור על הנאשמים הקטינים עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בשל סיכויי השיקום.
105. **ב"כ הנאשם 3** הפנה לתסקירים החיוביים שהגיש שירות המבחן בעניינו של מרשו. נטען כי התסקירים מלמדים על דרך משמעותית שעבר הנאשם מזמן מעצרו ועד למצבו כיום. הנאשם השתלב בכפר הנוער "...", שיתף פעולה כנדרש עם הגורמים המטפלים, וכיום הוא מגלה מוטיבציה רבה לשיקום ורצון לחיות חיים נורמטיביים.
106. נטען כי כתב-האישום תוקן באופן משמעותי ביחס לנאשם 3. הנאשם הודה בביצוע המעשים, לקח אחריות על תרומתו לאירוע שהסתיים בטרagedia, והביע חרטה כנה. הנאשם שהה במעצר בכליאה 3 חודשים, ואין ספק כי תקופה זו הייתה משמעותית עבורו והובילה אותו לערוך שינוי בהתנהגותו.
107. נטען כי עמדתה של המאשימה, המסכימה כי אין לגזור על הנאשם עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג וברח,

הגונה ונכונה. יחד עם זאת, ביקש הסנגור שלא להיעתר לבקשת המאשימה לשלוח את הנאשם למאסר לריצוי בעבודות שירות, משום שעונש זה יוביל לקטיעת הליך השיקום המשמעותי שעובר הנאשם במסגרת כפר-הנוער בו שוהה.

108. **ב"כ הנאשם 3 עותר לקבל את המלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם צו פיקוח בתנאי מגורים בפנימיה בה שוהה, בשילוב עם עבודות של"צ.**

109. **הנאשם 2** הקריא את דבריו לעונש מן הכתב (ע/3). בדבריו מסר כי הוא מתחרט על המעשים, ומבקש סליחה ממשפחתו של נאור ומנאור עצמו. הוא מצוי בתהליך של שינוי, שומר על עצמו שלא להיכנס למקומות בהם עלול להסתבך ולהיפגע. מבקש להמשיך את ההליך השיקומי בו החל.

110. **הנאשם 3** מסר כי הוא מצטער על מעשיו ועל התוצאות הקשות של האירוע, וכי הוא חושב על האירוע מדי יום. הוא סיפר כי הדרך שהוא עובר ב"..." קשה, אך הוא מאמין כי בדרך זו יוכל להשתנות ולנהל אורח חיים טוב יותר בעתיד. הוא מבקש לאפשר לו להמשיך את המסלול בכפר הנוער, ומקווה שיוכל לאחר מכן להתגייס לצבא ולתרום למדינה.

דין והכרעה בעניינם של הנאשמים 2 ו-3

111. כתב-האישום בעניינם של הנאשמים 2 ו-3 תוקן באופן משמעותי. תחילה יוחסה להם עבירת חבלה בכוונה מחמירה, אך לאחר התיקון הורשעו בעבירת ניסין לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירת אלימות במדרג נמוך יותר, שאינה כוללת את היסוד הנפשי המחמיר הנדרש לצורך הרשעה בעבירה המקורית.

112. ניסיון החבלה המיוחס לנאשם 2 הוא הכאתו של אחד הקטינים שאחריהם רדפו הנאשמים באמצעות המוט שאחז בידו. ביחס למנוח, מיוחסת לנאשם 2 אחיזתו בחוזקה בצווארו. לנאשם 3 מיוחסת הכאתו של קטין אחר בראשו וכן הכאתו של המנוח, באמצעות המוט.

חלקו ונסיבותיו של הנאשם 2

113. על אף הזדהות בסעיפי החוק בהם הואשמו, נסיבות ביצוע העבירות בעניינם של כל אחד מהנאשמים שונות. המאשימה הדגישה בטיעוניה את הצורך לערוך הבחנה בין חלקם של הנאשמים באירוע, ולא בכדי.

114. הנאשם 2 הוא יוזם תקיפתם של חבורת הקטינים, והוא שמסלים את האירוע לכל אורכו. הויכוח המוקדם שלו עם חברתו, והקנאה שחש עת שמע שהיא נמצאת בגינה הציבורית עם נערים אחרים, הביאו אותו להגיע למקום כשהוא נושא מוט. על אף האפשרות שעמדה בפניו לסיים את האירוע ללא אלימות, לאחר שהושגה סולחה בין הצדדים, הוא בחר להתקשר לנאשם 1 ומבקש ממנו מפורשות שיבוא לסייע לו לרדוף אחר הנערים

ולתקוף אותם.

115. בדבריו בפני שירות המבחן טען הנאשם 2 כי חש מאוים על-ידי חבורת הנערים, ולכן קרא לנאשם 1 לבוא להגנתו. בדברים אלה אין ממש. בהתאם למתואר בכתב האישום, לאחר העימות המילולי בין הנאשם לבין הקטינים האחרים, נערכה בין הצדדים סולחה, הנאשם 2 לחץ את ידו של הקטין איתו התעמת, וקבוצת הנערים עזבה את הגן הציבורי. על אף הסולחה ועזיבתם את המקום, מזעיק הנאשם 2 את הנאשם 1. במקביל פונה הנאשם 2 אל קבוצת הילדים בעלי האופניים, ומבקש מהם לנסוע אחר חבורת הנערים בכדי לסייע לו לאתר אותם לצורך התקיפה המתוכננת.

116. התנהלותו של הנאשם 2 בשלב המוקדם של האירוע מלמדת כי ניסה בכל מאודו ליצור עימות אלים, אך בשל כך שנעלב ממעשיה של חברתו ומדברי קבוצת הנערים לעברו. התנהגות עבריינית מתוכננת זו הובילה להסלמת האירוע. אף הנאשם, בדבריו בפני שירות המבחן, מכיר בכך.

117. הנאשמים רדפו אחר הנערים, והנאשם הצליח להכות את הקטין איתו התעמת באמצעות המוט. מיד לאחר מכן אותו נער חוטף את המוט ומכה אותו חזרה. הנאשם לא נרתע מהמכה שקיבל, הוא מחפש את אותו נער אך במקומו תופס את המנוח ואוחז אותו בחוזקה בצווארו. אז מצטרפים הנאשמים האחרים ומכים את המנוח, והנאשם 1 שולף את הסכין ודוקר אותו.

118. אין מחלוקת בין הצדדים כי הנאשם 2 לא ביקש מהנאשם 1 להגיע למקום כשהוא מצויד בסכין. ההגנה אף הדגישה כי הנאשם 2 כלל לא ידע על הימצאות הסכין בזירה. ואולם, גם אם לא עלה בדעתו של הנאשם 2 כי האירוע יסלים ויתפתח לכדי דקירתו של אחד הצעירים, הרי שתכנון התקיפה האלימה לאחר השגת סולחה והתפזרות המעורבים בויכוח, קריאתו לנאשם 1 כדי שישתתף בתקיפה, ומעשה ההכנה בדמות שליחת הקטינים עם האופניים לאתר את חבורת הנערים, מהווים נסיבות מחמירות. נסיבות אלה אינן מתקיימות בעניינו של הנאשם 3.

119. טרם מעצרו בהליך זה לא הייתה לנאשם 2 מעורבות בפלילים. בית-הספר בו למד דווח כי התנהגותו במסגרת הייתה תקינה, ולא היו לו בעיות משמעת. ואולם, מהתסקירים שהוגשו ניכר כי הקשיים הרגשיים שחווה בילדותו, בשל מחלת אחיו וגירושי הוריו, הותירו אצלו חותם, והשפיעו על התפתחותו. שירות המבחן סבור כי העבירה אותה ביצע נבעה מחולשתו החברתית, מרמות חשדנות וחרדה גבוהות, ומחוסר ניסיון בוויסות רגשי במצבים רגשיים בעלי עוצמה חזקה. לא נמצא כי לנאשם נטייה לעיסוק בתכנים אלימים.

120. הנאשם 2 היה בן 15.5 שנים בלבד בזמן ביצוע המעשים. לאחר האירוע שהה במשך חודשיים במעצר בכליאה. בתקופת מעצרו סבל מקשיים משמעותיים להסתגל לכלא הקטינים, ומחוויות קשות של התנכלות מצד אסירים אחרים. שירות המבחן התרשם כי החוויה הקשה של שהות במעצר השפיעה על הנאשם, ותרמה להחלטתו לשנות דרכיו.

הנאשם שהה תקופה ארוכה במעצר בית מלא בפקוח אלקטרוני, אך הותר לו לצאת לפגישות עם שירות המבחן. רק לאחר כשנה נוספת הותר לו לצאת מדי יום לעבודה, ולהשתתף בפעילות מרכז א.א.

121. לאורך כל תקופת מעצרו, השתתף הנאשם 2 בשיחות ובקבוצות טיפוליות עם שירות המבחן, ושיתף פעולה באופן מלא. שירות המבחן התרשם כי לאורך התקופה שחלפה עבר הנאשם תהליך משמעותי של התבגרות, ושינה את דפוסי חשיבתו. השירות סבור כי כיום מסוגל הנאשם להתמודד עם מצבים חברתיים מורכבים ועם מצבי לחץ טוב מבעבר. לאחר תהליך ארוך של הפנמת תוצאותיה הטרטוריות של העבירה, הוא מכיר באופן מלא בבחירותיו השגויות שהביאו להסלמת האירוע.

במסגרת הטיעונים לעונש התרשמנו כי הנאשם מתייסר על מותו של המנוח, וחש חרטה כנה על מעשיו.

122. על השינוי החיובי שהתחולל בנאשם 2 העידה נציגת "א.א.", מרכז הנוער אליו מגיע הנאשם בחודשים האחרונים באופן רציף. לדבריה, הנאשם שיתף פעולה באופן יוצא מן הכלל עם צוות המרכז, ואף סייע בהתנדבות בטיפול המקום. הוא הפך למוביל דרך חיובי לחבריו. צוות המרכז מזהה אצל הנאשם רצון לחזור למוטב, ללמוד ולעבוד באופן מסודר, ולהתרחק ממקומות שליליים.

123. שירות המבחן סבור כי לנאשם 2 סיכויים טובים להשתקם ולנהל אורח חיים נורמטיבי. התבגרותו, התפתחותו הרגשית והשינוי שחל בו מקטינים את הסיכון להישנות עבירות אלימות בעתידו. קיומה של משפחה תומכת המפקחת על מעשיו, ניתוק הקשר עם נערים אחרים המעורבים בעבירה, וחזרתו לקשרי חברות עם נערים שהכיר בגיל צעיר יותר, אשר לומדים בבתי ספר עיוניים וטובים - מקטינים גם הם את החשש מהישנות המעשים.

124. עיון בפסיקה מלמד כי רמת הענישה של קטינים שעברו עבירה מושלמת של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות משתנה בהתאם לנסיבות, ונעה בין ענישה שיקומית בדמות עבודות של"צ, לבין ענישה מחמירה שכוללת עונשי מאסר בפועל לתקופה שאינה ארוכה. יוזכר כי בענייננו הורשע הנאשם בעבירת ניסיון ולא בעבירה מושלמת.

125. הסנגור הפנה, בין היתר, לע"פ 8815/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (19.4.2015), בו נדון עניינו של קטין שהשתתף, יחד עם קטינים אחרים, בהכאתו של קטין באגרופים ובבעיטות בכל חלקי גופו. בעקבות האירוע אושפז המתלונן למשך 5 ימים, הוא אובחן כסובל מדימום מוחי, ונשקפה סכנה לחייו. הנאשם היה בן 17 במועד ביצוע העבירות. הוא נידון ל-4 חודשי מאסר **לריצוי בעבודות שירות, מאסרים מותנים, ופיצוי למתלונן**.

126. עיינו בע"פ 1053/13 **היכל נ' מדינת ישראל** (23.6.2013), בו נדון עניינו של קטין שיזם אירוע תקיפה כנגד המתלונן, על רקע סכסוך קודם עימו. הקטין ו-4 נוספים תקפו את המתלונן, חבטו בו באגרופים ובעטו בגופו. הנאשם הרים מהרצפה מוט ברזל, והכה את המתלונן בצווארו, בגבו ובידו. למתלונן נגרם חתך באורך של 15 ס"מ בצווארו, הוא נזקק לתפירת החתך בהרדמה מקומית, ונותרה לו צלקת משמעותית. הנאשם ניהל

הוכחות ונמצא אשם. לנאשם לא היה עבר פלילי, והתנהגותו פרט לאירוע הייתה חיובית. ההליכים בעניינו נמשכו תקופה ארוכה, בין היתר בשל שיהוי בהגשת כתב האישום. הוא נדון **למאסר מותנה, 350 שעות של"צ, ופיצוי למתלונן.**

127. עיינו בנוסף בע"פ 8993/14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (9.8.2015). באותו מקרה נדון עניינם של שני בגירים צעירים, כבני 19, ושל קטין, בן 17 בעת ביצוע העבירות. אחד מהבגירים חשד כי המתלונן מצוי בקשר רומנטי עם חברתו לשעבר. הוא איים על המתלונן ודרש ממנו להיפגש איתו, אחרת יפגע במשפחתו, והמתלונן הסכים בשל האיום. הנאשמים הבגירים, יחד עם צעירים אחרים, הגיעו למפגש כשהם מצוידים במקלות ובמוטות ברזל. הקטין, שהבחין בהם מרחוק, לקח עימו אלת בייסבול והצטרף אליהם. שני הבגירים הכו צעיר נוסף שניסה לגשר בינם לבין המתלונן. לאחר מכן, קרבו למתלונן והפילו אותו. בעודו שרוע על הרצפה הכו אותו במוט הברזל, והקטין הכה אותו באמצעות אלת הבייסבול. כתוצאה מהמעשים סבל המתלונן מחתכים רבים בפניו, ושתיים משיניו נעקרו ממקומם.

הקטין הורשע באישום נוסף, בעבירות של הכשלת שוטר, הפרת הוראה חוקית, והתחזות במטרה להונות.

בית-המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והחמיר את עונשם של הבגירים, מעונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ל-6 ו-8 חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית. ערעור המדינה ביחס לנאשם הקטין נדחה, והעונש שנגזר עליו, **6 חודשי מאסר לעבודות שירות, צו מבחן ופיצוי למתלונן**, נותר על כנו. זאת, בשל קטינותו והמלצתו החיובית של שירות המבחן בעניינו.

128. לאחר ששקלנו את השיקולים השונים המפורטים לעיל, והתחשבנו ברמת הענישה הנהוגה בעבירה בה הורשע, החלטנו שלא להיעתר לבקשת המאשימה לגזור על הנאשם 2 עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית, ולהסתפק במאסר לריצוי בעבודות שירות, כפי שממליץ שירות המבחן.

בשים לב למאפייני אישיותו של הנאשם המתוארים בתסקירים, ולקשייו המשמעותיים בתקופת מעצרו בכליאה, אנו סבורים כי שליחתו למאסר לריצוי מאחורי סורג וברית תוביל לקטיעת ההליך השיקומי המשמעותי שהנאשם מצוי בעיצומו. על אף חומרת המעשים המיוחסים לנאשם זה, אנו סבורים כי ראוי לאפשר לו להמשיך בהליך החיובי בו החל. על הנאשם יוטל צו מבחן לתקופה ארוכה, במסגרתה ישתתף בפעילות טיפולית עליה ימליץ שירות המבחן. נוכח השיקולים לחומרא, לא מצאנו להפחית מתקופת המאסר את תקופת המעצר בו שהה הנאשם 2 בהליך זה.

בנוסף, ראינו להורות על פיצוי של משפחת המנוח, על-מנת לחדד אצל הנאשם את המסר לפיו מעשיו הפזיזים הובילו, גם אם לא כוונה מצידו, לתוצאה הקשה מנשוא.

129. **אשר לנאשם 3** - שקלנו לחומרא את השתתפותו באירוע האלים ללא כל מעורבות רגשית בסכסוך עם הנערים, אך בשל לחץ חברתי שהופעל עליו בשל קשריו עם הנאשם 2. כמו כן שקלנו את הצטיידותו במוט, השתתפותו במרדף אחר קבוצת הנערים לאחר שנערכה הסולחה לה היה עד, והעובדה שעשה שימוש במוט הן כנגד המנוח והן כנגד נער נוסף אותו הכה בראשו.

130. הנאשם 3 הורשע בארבעה אישומים נוספים, המייחסים לו עבירות של שימוש ללא רשות ברכב והיזק במזיד לרכב בארבעה מועדים שונים. באישום האחרון הורשע בנוסף בעבירה של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח.

יתר על כן, תסקיר שירות המבחן מעלה כי אצל נאשם זה התגלתה בעיית שימוש בסמים. הוא עבר תהליך טיפולי במסגרת הפנימיה, ובדיקות השתן שנערכו לו נמצאו נקיות, אך הסיכון הכרוך בחזרה לשימוש בחומרים ממכרים עודנו קיים.

131. לקולא שקלנו את הודאתו של הנאשם במיוחס לו, ואת החרטה הכנה שחש בגין מעורבותו באירוע. כמו כן התחשבנו בתקופה בה שהה הנאשם במעצר בכליאה, שלושה חודשים, תקופה ארוכה לנער בגילו.

132. לא נעלם מעינינו השינוי הפנימי המשמעותי שעבר הנאשם, וזאת במסגרת שהייתו בפנימיית "...". שירות המבחן התרשם כי השהות ב... מיטיבה עם הנאשם, ולאורך תקופת שהותו במקום חל שינוי חיובי של ממש בדפוסי התנהגותו ובתפיסותיו. מנהל הפנימיה העיד כי הנאשם השתלב במסגרת היטב, הוא משתף פעולה עם הצוות, מצליח בלימודיו, ונראה כי המשמעת הנוקשה הנוהגת במקום מתאימה לו. לנאשם כיום מוטיבציה גבוהה לחזור למוטב, הוא מבטא שאיפות חיוביות לעתיד, ומעוניין לשרת שירות צבאי או לאומי.

133. לאחר ששקלנו את השיקולים השונים המפורטים לעיל, מצאנו כי על אף המלצתו של שירות המבחן, לא ניתן להסתפק בעניינו של הנאשם 3 בענישה הכוללת ביצוע שירות לתועלת הציבור. אנו סבורים כי מקרה זה מחייב ענישה מוחשית, בדמות מאסר לריצוי בעבודות שירות, ולו לתקופה קצרה, הן בשל חומרת המעשים והן לצורך הרתעתו של הנאשם מלשוב ולהיות מעורב בהתנהגות עבריינית. אנו תקווה כי לאחר תקופה קצרה יחסית של עבודות שירות, יוכל הנאשם לחזור ולהשתלב באופן מלא במסגרת "...", בה הצליח והתקדם.

134. אנו גוזרים על הנאשמים את העונשים הבאים:

על הנאשם 2:

א. 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, לפי חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות. תחילת העבודה ביום 8.12.2015. במועד זה יתייצב הנאשם בשעה 8:00 ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז מרכז ברמלה.

כפי שפירטנו לעיל, לא מצאנו לנכון להפחית מתקופת המאסר את תקופת המעצר שריצה הנאשם בתיק זה.

הנאשם מוזהר כי במידה ולא יעמוד בנהלי עבודות השירות כנדרש, יאלץ לרצות את עונשו במאסר ממש.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא יעבור, במשך 3 שנים מהיום, עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא יעבור, במשך 3 שנים מהיום, עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. צו פיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים מהיום. הנאשם ישתתף בכל תוכנית טיפולית שיגבש קצין המבחן.

ה. פיצוי למשפחת המנוח (לידי ההורים) בסך 10,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.3.2016.

על הנאשם 3:

א. 5 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה, מיום 4.1.2014 ועד יום 8.4.2014.

הנאשם ירצה את עבודות השירות, לפי חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות. תחילת העבודה ביום 24.3.2016. במועד זה יתייצב הנאשם בשעה 8:00 ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז צפון בטבריה.

הנאשם מוזהר כי במידה ולא יעמוד בנהלי עבודות השירות כנדרש, יאלץ לרצות את עונשו במאסר ממש.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא יעבור, במשך 3 שנים מהיום, עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא יעבור, במשך 3 שנים מהיום, עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת רכוש.

ד. צו פיקוח בתנאי מגורים בכפר הנוער "...", עד לתאריך 30.7.2017.

ה. פיצוי למשפחת המנוח (לידי ההורים) בסך 10,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.3.2016.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

עמוד 26

עותק פסק-הדין ישלח לשירות-המבחן לנוער.

אנו מתירים את פרסום פסק הדין למעט כל פרט העלול לזהות את זהותם של הנאשמים 2 ו 3.

ניתן והודע היום כ"ב חשוון תשע"ו, 04/11/2015 במעמד הנוכחים.

עירית וינברג-נוטוביץ, שופטת

צבי דותן, שופט

רות לורך, שופטת, סגנית נשיא